

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ადემ ონალი

განათლების ინტერნაციონალიზაციის
მაჩვენებლის კვლევა შპს „ჩაღლარის“
საგანმანათლებლო სისტემის
საქმიანობის მაგალითზე

განათლების დოქტორის აკადემიური ხარისხის
მოსაპოვებლად

წარდგენილი დისერტაციის

ავტორეფერატი

სპეციალობაში: განათლების მეცნიერებები

თელავი
2016

ნაშრომი მომზადდა იაკობ გოგებაშვილის სახელობის
თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების
მეცნიერებათა ფაკულტეტის განათლების მეცნიერებათა
დეპარტამენტში

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:

ნინო მოდებაძე

პედაგოგიკურ

მეცნიერებათა

კანდიდატი, პროფესორი

რეცენზენტები:

ქეთევან ნანობაშვილი

პედაგოგიკურ

მეცნიერებათა

კანდიდატი, პროფესორი

ია ჯიმშიტაშვილი

ეკონომიკურ

მეცნიერებათა

კანდიდატი,

ასოცირებული პროფესორი

დაცვა შედგება 2016 წლის ----- საათზე,
იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტის
სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე

კორპუსი --- აუდიტორია -----

მისამართი: საქართველო, თელავი, 2200

ქართული უნივერსიტეტის ქუჩა, № 1

ტელ: +995 250 27 24 01

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თელავის სახელმწიფო

უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში და ვებ-გვერდზე:

<http://tesau.edu.ge>

სადისერტაციო საბჭოს მდივანი ----- **ნ.ბასილაშვილი,**

ასოც. პროფესორი

სადისერტაციო ნაშრომის საერთო დახასიათება

კვლევის აქტუალობა: მაღალი ხარისხის განათლება თანამედროვე საგანმანათლებლო დაწესებულებების წარმატების ნიშნელოვანი ფაქტორია. თავად სახელმწიფოთა განვითარება დიდწილად არის დამოკიდებული განათლების ხარისხზე. უმაღლესი განათლების სისტემის რეფორმა, რომელიც 2004 წელს დაიწყო, უმაღლესი განათლების ევროპულ სივრცეში ინტეგრაციას და კურსდამთავრებულთათვის ევროპული სტანდარტების შესაბამისი განათლების მიცემას ისახავდა მიზნად. მიუხედავად მიღწეული წარმატებებისა, 12 წლის შემდეგ, კვლავინდებურად აქტუალურია განათლების რეფორმის საკითხები. გლობალიზაციისა და სწრაფად ცვალებადი ცოდნის ეპოქაში, კომპანიები და ბაზრები კურსდამთავრებულებისაგან მოითხოვენ საერთაშორისო, უცხო ენის ცოდნისა და ინტერკულტურული ურთიერთობების გამოცდილებას, იმისათვის, რომ მათ თანამშრომლებს უნარი ჰქონდეთ – წარმატებით იმოქმედონ საერთაშორისო ასპარეზზე. „განათლების ხარისხის გასაზრდელად მინიმუმ სამი პირობის შესრულებაა საჭირო: სწავლების ინტერნაციონალიზაცია, სტანდარტიზაცია და იერარქიზაცია. ინტერნაციონალიზაციის განსახორციელებლად თვითონ სწავლების პროცესი უნდა დაუახლოვდეს საერთაშორისო სტანდარტებს (ცხადაია, 2014)“. განათლების რეფორმებისა და თანამედროვე მოთხოვნების კვალდაკვალ, უნივერსიტეტები უფრო მეტ ყურადღებას აქცევენ განათლების ინტერნაციონალიზაციას. ტერმინი – ინტერნაციონალიზაცია, **ზოგადად** მოიცავს როგორც სტუდენტთა და მოსწავლეთა, ასევე აკადემიური პერსონალისა და მასწავლებლის მობილობას, ერთობლივ საგანმანათლებლო პროგრამებს, საერთაშორისო თანამშრომლობას კვლევითი პროექტების ფარგლებში. როგორც ერთი შეხედვითაც ჩანს, ის თავისი შინაარსით დროში განერი-

ლი სისტემური პროცესია და მის განხორციელებას სერიოზული ადმინისტრაციული და ფინანსური მხარდაჭერა სჭირდება. ამ მასშტაბების პროცესები, არ შეიძლება მკვლევარებისათვის ყურადღების მიღმა იყოს დარჩენილი. ისინი აკვირდებიან და იკვლევენ ინტერნაციონალიზაციის პროცესს, გამოაქვთ მეცნიერული დასკვნები (ცხადია, ადამისი, ნაითი, ალფენიძე, ელინგბოე, ვითი, მანინგი, ქიანგი, ფეიჯი, ტაბატაძე და სხვები), ავითარებენ თავიანთ შეხედულებებს, მიდგომებს და ხშირ შემთხვევებში საინტერესო თეორიებს ქმნიან.

მრავალი კვლევა ადასტურებს, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში, ინტერნაციონალიზაცია მიზნად ისახავს ეროვნული ღირებულებებისა და ფასეულობების გავრცელებას. ასევე, კვლევები აჩვენებენ, რომ ინტერნაციონალიზაციის ერთ-ერთი ფუნქციაა, გაიზარდოს სტუდენტებს შორის ინტერნაციონალური და ინტერკულტურული ცოდნა და კომპეტენციები, რომ ხელი შეუწყოს ერებს შორის კულტურულ, ეკონომიკურ, გარემოს დაცვით და პოლიტიკურ კავშირებს.

ჯანსაღი კონკურენცია საგანმანათლებლო დაწესებულებებს შორის ბოლონიის პროცესის ერთ-ერთი მოთხოვნა და საქართველოში განათლების სფეროში რეფორმების მთავარი მონაპოვარია. საქართველოში სკოლებისა და უნივერსიტეტების წარმატებული ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი ფაქტორია, რომ ჰქონდეთ ავტორიზაცია და აკრედიტაცია მიღებული. ის თავის თავში მოიაზრებს საგანმანათლებლო დაწესებულების იმგვარ მონყობას, საქმიანობის მენეჯმენტსა და ადმინისტრირებას, სადაც შესაძლებელი იქნება განხორციელდეს ეფექტური ურთიერთობები ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე. ბოლონიის პროცესმა, ბუნებრივია სასკოლო სექტორზეც გადმოინაცვლა და ეს სავსებით ლოგიკურია. რადგანაც, განათლების სისტემა, ზოგადად ერთიანია და მხოლოდ განათლების საფეხურების მიხედვით ხდება მათი ფორმ-

ალური დაყოფა სისტემაში. საქართველოს სასკოლო სექტორში, არსებული რეალობით, საგაკვეთილო პროცესები, ხშირად მულტიკულტურულ გარემოში წარიმართება, რაც სკოლის ადმინისტრაციისა და პედაგოგებისაგან ადეკვატურ, გონივრულ სტრატეგიისა და მეთოდოლოგიის შერჩევას მოითხოვს. ასეთ გარემოში მყოფი მოსწავლე, იღებს კარგ გამოცდილებას მომავალი საერთაშორისო ურთიერთობებისათვის. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია საქართველოს საგანმანათლებლო სივრცეში ინტერკულტურული განათლების პრინციპების დანერგვა, რომელიც სწავლების ინტერნაციონალიზაციის მნიშვნელოვანი მხარდამჭერი ინტრუმენტია.

თურქეთისა და საქართველოს სამეცნიერო – საგანმანათლებლო ურთიერთობას საინტერესო ისტორია აქვს. დღეს საქართველოში წარმატებით ფუნქციონირებს თურქი მოღვაწეებისაგან დაფუძნებული შპს „ჩალლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებები, როგორცაა: უმაღლესი სასწავლებელი, ლიცეუმები, სკოლები. დაწესებულებები ხელს უწყობს მოსწავლეებისა და სტუდენტებისათვის ინტერკულტურული განათლების განხორციელებას და ეფექტური საერთაშორისო ურთიერთობების მაღალ დონეზე წარმართვას. სწორედ მათ მიერ ჩასატარებელი სამუშაოების ეფექტურობის გაზრდისათვის აუცილებელი კონცეფციის ძიება გახდა ჩვენი კვლევის ინტერესის სფერო. ჩვენი სადისერტაციო ნაშრომის ფორმატში დაგეგმილი კვლევის გეგმაც ამის მიხედვით ჩამოყალიბდა და შესაბამისი საქმიანობაც ამ საკითხების ირგვლივ წარიმართა.

კვლევის მთავარი კითხვა, რომელმაც განსაზღვრა ჩვენი კვლევის ძირითადი ორიენტირი: რა საგანმანათლებლო მიდგომები და სტრატეგიები განაპირობებს შპს „ჩალლარის“ საგანმანათლებლო ქსელში სწავლების ინტერნაციონალიზაციის მაღალ დონეს? რა სახის საგანმანათლებლო პოლიტიკა განაპირობებს ინტერნაციონალიზაციის ეფექტურობას ამ ქსელში?

კვლევის ჰიპოთეზა: ვივარაუდეთ, რომ თუ ჩამოყალიბდება თურქული და ქართული მხარეების საგანმანათლებლო-სამეცნიერო ურთიერთობებისადმი კონცეპტუალური მიდგომა, რომელიც თავის თავში მოიაზრებს შემდეგი ნაბიჯების სისტემატიზაციას:

- თურქული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ეფექტური თანამშრომლური კომუნიკაციის გაღრმავება საგანმანათლებლო, სამეცნიერო, საჯარო სექტორებში;
- საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში ერთობლივ კოორდინაციას სხვა ქვეყნებთან;
- ამ კოორდინაციის ფარგლებში ურთიერთობების დამყარებას უცხოელ პარტნიორებთან ერთობლივ სასწავლო-სამეცნიერო სფეროში,
- „ჩალღარის“ საგანმანათლებლო ქსელში სწავლების ინტერნაციონალიზაციის ეფექტურობის მაჩვენებელი კიდევ უფრო გაუმჯობესდება.

ჩვენი კვლევის მიზანია: გამოვავლინოთ საქართველოში, შპს „ჩალღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში(სკოლები, კოლეჯები, ლიცეუმები, უმაღლესი სასწავლებელი) ის კონკრეტული სტრატეგიები და მიდგომები, რომლებიც განაპირობებს დაწესებულებებში ინტერკულტურული განათლებისა და ინტერნაციონალიზაციის მაღალ ხარისხს.

კვლევის თეორიული და მეთოდოლოგიური საფუძვლები: სამეცნიერო კვლევა ძირითადად დაფუძნებულ იქნა თეორიულ და პრაქტიკულ კვლევებზე. კვლევის პროცესში გაანალიზებულ იქნა ქართველ და უცხოელ მკვლევართა ნაშრომები; მოვახდინეთ ინტერნაციონალიზაციისა და ინტერკულტურული განათლების მხარდამჭერი ორგანიზაციების მასალებისა და სახელმწიფო დონის სამართლებრივი დოკუმენტების ანალიზი, გამოვიყენეთ ინტერნაციონალიზაციის პროცესებში სხვადასხვა ორგანიზაციების მიერ გამოქვეყნებული უნივერსიტეტების

ჩართულობის შესახებ სტატისტიკური მონაცემები. აგრეთვე, კვლევისას გაანალიზებულ იქნა „ჩალღარის“ ქსელის უმაღლესი განათლების დაწესებულებების ვებ-გვერდებზე განთავსებული მასალები ინტერკულტურული განათლების განხორციელებისა და ინტერნაციონალიზაციის კონტექსტში.

პრაქტიკული კვლევები, რომლებიც მოიცავდა ფოკუს ჯგუფსა და ანკეტურ გამოკითხვას.

კვლევის ობიექტია: საქართველოში არსებული „ჩალღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებები (სკოლები, ლიცეუმები, კოლეჯები, უმაღლესი სასწავლებელი).

კვლევის საგანია: საქართველოში არსებული „ჩალღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინტერნაციონალიზაციის მაჩვენებლის კვლევა

კვლევის ძირითადი ამოცანები:

- ინტერნაციონალიზაციის ცნებისა და მულტიკულტურალიზმის იდენტობის განსაზღვრა;
- საქართველოს განათლების სისტემის პოლიტიკის ანალიზი ინტერნაციონალიზაციის კონტექსტში;
- საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკების საგანმანათლებლო ურთიერთობების პერსპექტივების შესწავლა;
- საქართველოსი შპს „ჩალღარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ყველა იმ სტრატეგიის, მისი შესაბამისი თეორიული და პრაქტიკული აქტივობების შესწავლა, რომლებიც ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის ამაღლებას განაპირობებს;
- პრაქტიკული კვლევითი სამუშაოები, რომელიც დაადასტურებდა ჩვენს მიერ მთავარი კვლევითი კითხვის პასუხად გამოთქმულ ჰიპოთეზას.

კვლევის მეთოდოლოგია და მეთოდები: საკითხის მრავალმხრივი შესწავლისათვის გამოვიყენეთ კვლევის მეთოდო-

ლოგიაში წარმატებულად აპრობირებული ტრიანგულაციის მეთოდი, რომელიც სასურველი შედეგის მისაღებად კვლევის სხვადასხვა მეთოდების გამოყენებას გულისხმობს. თეორიული კვლევების პარალელურად, გამოვიყენეთ ინტერვიუ(ფოკუს ჯგუფი) და ანკეტური გამოკითხვა; ანკეტაში მოცემული იყო როგორც დახურული კითხვები რაოდენობრივი მონაცემების მისაღებათ, ასევე ღია კითხვები, რომლებიც თვისებრივი ანალიზის გაკეთების საშუალებას გვაძლევდა. მონაცემები დამუშავდა კომპიუტერულად SPSS პროგრამით. განვსაზღვრეთ კვლევის ცდომილება და ის 3,6 %- შეადგენს.

კვლევის მეცნიერული სიახლე: საქართველოში, აღნიშნული საგანმანათლებლო ქსელის ამგვარი სისტემური გამოკვლევა ინტერნაციონალიზაციის კონტექსტში ჯერ არ მომხდარა. ამდენად, აღნიშნული ნაშრომი, ვფიქრობთ, სიახლეა ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის განვითარებაზე მომუშავე მკვლევარებისათვის და განათლების მუშაკებისათვის, როგორც გზამკვლევი.

კვლევის პრაქტიკული მნიშვნელობა: ვფიქრობთ, რომ კვლევის შედეგები წაადგება არა მხოლოდ „ჩაღლარის“ დაწესებულებებს, არამედ დაეხმარებათ სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებებსაც ინტერკულტურული განათლებისა და ინტერნაციონალიზაციის პრობლემებზე მუშაობისას.

სადისერტაციო ნაშრომის შინაარსი

დისერტაცია მოიცავს: შესავალს, სამ თავს, 12 პარაგრაფს, დისერტაციის საბოლოო დასკვნებსა და რეკომენდაციებს, გამოყენებული და დამუშავებული ლიტერატურის ნუსხას. ნაშრომის მოცულობა შეადგენს 136 გვერდს.

თავი I: ინტერნაციონალიზაცია და საქართველოს განათლების სისტემა

1.1. განათლების სისტემის ინტერნაციონალიზაციის მეცნიერული კვლევა

პარაგრაფი მოიცავს ინტერნაციონალიზაციის განმარტებას, აღწერილობას, მის ფუნქციებს, სკოლებისა და უნივერსიტეტებისათვის ინტერნაციონალიზაციის პოლიტიკით დაინტერესების მიზეზებს. პარაგრაფში მოყვანილია საერთაშორისო ორგანიზაციების როლი ინტერნაციონალიზაციის ხელშეწყობისა და განხორციელების საქმეში. ინტერნაციონალიზაციის ზუსტი იდენტიფიცირებისათვის, ასევე ამ პროცესების ეფექტური მენეჯმენტისა და ადმინისტრირებისათვის, მოყვანილია მეცნიერთა და მკვლევართა შეხედულებები. მრავალი კვლევა ადასტურებს, რომ ინტერნაციონალიზაციის ეგრეთ წოდებული კულტურული ფუნქცია არის მნიშვნელოვანი ფაქტორი განათლების ინტერნაციონალიზაციისათვის. ზოგიერთ შემთხვევაში, ინტერნაციონალიზაცია მიზნად ისახავს ეროვნული ღირებულებებისა და ფასეულობების გავრცელებას. ასევე, კვლევები აჩვენებენ, რომ „ინტერნაციონალიზაციის მიზანს წარმოადგენს სურვილი, გაიზარდოს სტუდენტებს შორის ინტერნაციონალური და ინტერკულტურული ცოდნა და კომპეტენციები, რითაც ხელი შეუწყობს ერებს შორის კულტურულ,

ეკონომიკურ, გარემოს დაცვით და პოლიტიკურ კავშირებს (ნაითი, ვითი, 1995)''.

განათლების ინტერნაციონალიზაცია მრავალი მკვლევარის მიერ აღქმულია, როგორც საგანმანათლებლო დაწესებულებების პასუხი მზარდ გლობალიზაციაზე. ეს არის სასკოლო და საუნივერსიტეტო ცხოვრებაში საერთაშორისო ასპექტების დამკვიდრების მუდმივად მიმდინარე პროცესი.

1.2. ინტერკულტურული განათლება, როგორც ინტერნაციონალიზაციის განხორციელების ძირითადი მხარდამჭერი ინსტრუმენტი ზოგადი განათლების სისტემაში.

პარაგრაფში წარმოდგენილია ინტერკულტურული განათლების პოლიტიკა საქართველოში, რომელიც ასე მნიშვნელოვნად მიგვაჩნია ინტერნაციონალიზაციის განხორციელებისათვის, განსაკუთრებით ზოგადი განათლების სისტემაში. პარაგრაფში ხაზგასმულია, რომ 21-ე საუკუნემ უფრო გაამძაფრა და ახალი რეალობის წინაშე დააყენა კულტურათაშორის ურთიერთობები. ეს განსაკუთრებით იმ ქვეყნებისათვისაა შესამჩნევი, სადაც საყოველთაო ინტეგრაციის გარეშეც მრავალეთნიკური დასახლებები სჭარბობს. საქართველო ოდითგანვე გამოირჩეოდა ეთნიკური მრავალფეროვნებით. „ინტერკულტურული განათლება ის ინსტრუმენტია, რომლის მეშვეობითაც შეიძლება შეიცვალოს ადამიანთა კულტურათაშორისი ურთიერთობებისათვის დამახასიათებელი უარყოფითი „ბუნებრივი“ ქმედებები. ადამიანთა შეხედულებები შეიძლება დაეაჯგუფოდ და დავიყვანოთ კულტურული იდენტობის თორმეტ წყაროზე, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას გავლენას ახდენს სწავლა-სწავლების პროცესზე (კუშნერი, მაკკლილანდი, საფორდი, 2006). საქართველოს ეთნიკური მრავალფეროვნება ჩანს საქართველოს განათლების სისტემაშიც. საქა-

რთველოში დაახლოებით „72 ათასი ეთნიკურად არაქართველი მოსწავლეა, რომელთაგან 67953 მოსწავლე, ანუ, დაახლოებით 94%, არაქართულენოვან სკოლებში სწავლობს. როგორც ვხედავთ, საქართველოს სასკოლო სექტორში, არსებული რეალობით, საგაკვეთილო პროცესები, ხშირად მულტიკულტურულ გარემოში წარიმართება. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია საქართველოს საგანმანათლებლო სივრცეში ინტერკულტურული განათლების პრინციპების დანერგვა. მისი ეფექტური განხორციელება ასევე სისტემურ მიდგომებსა და წინასწარ სტრატეგიულ დაგეგმარებას მოიაზრებს. ამ პროცესებს, ბუნებრივია სკოლის ადმინისტრაცია თავისი მმართველობის ყველა დონის მონაწილეობით წარმართავს. ის თავის თავში შეიძლება მოიაზრებდეს: სასკოლო კურიკულუმის შიგნით და გარეთ დაგეგმილ სასწავლო, კვლევით, სპორტულ და სოციალურ აქტივობებს, სადაც ჩართულები შეიძლება იყვნენ მოსწავლეები, მასწავლებლები, მშობლები, ადმინისტრაცია, სხვადასხვა ორგანიზაციის წარმომადგენლები, საზოგადოებისათვის ცნობადი სახეები და ნებისმიერი დაინტერესებული პირები. მნიშვნელოვანია, რომ ინტერკულტურული განათლების განსახორციელებლად სკოლის ადმინისტრაციის მიერ ჩამოყალიბებული სტრატეგია ერთჯერადი და ფრაგმენტული კი არ იყოს, არამედ უწყვეტ ციკლად ჩამოყალიბებული ღონისძიებათა სისტემა (ისევე, როგორც ზოგადად ინტერნაციონალიზაციის პროცესი), რომელიც შესაბამისი მონიტორინგის პირობებში ორიენტირებული იქნება მუდმივ განვითარებაზე.

**თავი II: ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის კვლევა
შპს „ჩალლარის“ საგანმანათლებლო ქსელის დაწესებულებებში**

**2.1. თურქეთ – საქართველოს ურთიერთობები 1991-2016 წლებში
და მისი შემდგომი განვითარების პერსპექტივები.**

XX საუკუნის 90-იან წლებში, საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, თურქეთი იყო ერთ-ერთი პირველი სახელმწიფო, რომელმაც 1991 წლის 16 დეკემბერს სცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა და დაამყარა მასთან დიპლომატიური ურთიერთობა. აქედან დაიწყო თურქეთსა და საქართველოს შორის თანამშრომლური ურთიერთობების განვითარება და ეს დღესაც აღმავალი დინამიკით გამოირჩევა. პარაგრაფში განხილულია საქართველო-თურქეთის ურთიერთობების განვითარების ეტაპები და მასშტაბები, შემდგომი განვითარების პერსპექტივები.

2.2 – 2.7. შპს „ჩალლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებები საქართველოში

პარაგრაფებში წარმოდგენილია „ჩალლარის“ დაწესებულებების, კერძოდ ზოგადი განათლების სექტორის საქმიანობა ინტერნაციონალიზაციის კუთხით საქართველოში, რომლებიც საქმიანობას შეუდგა საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებით, განათლების სამინისტროს ნებართვით და მის მიერ დამტკიცებული სასწავლო პროგრამებით 1993 წლიდან.

1. თბილისში დემირელის სახელობის კერძო კოლეჯი;
2. 1994 წელს – ბათუმის რაჭიდ შაჰინის სახელობის მეგობრობის ლიცეუმი
3. 1996 წელს – თბილისის დემირელის სახელობის კერძო დაწყებითი სკოლა;
4. 2003 წელს – დემირელის სახელობის კერძო დაწყებითი

სკოლა „სხივი“ და დემირელის სახელობის საბავშვო ბაგა-ბაღი;

5. 2004 წელს – ქუთაისის ნიკო ნიკოლაძის სახელობის ლიცეუმი;
6. 2006 წელს თბილისის ნიკოლოზ წერეთლის სახელობის საერთაშორისო სკოლა;
7. 2007 წელს – რუსთავის რუსთაველის სახელობის სკოლა. მარნეულის დავით აღმაშენებლის სახელობის გახანგრძლივებული სწავლებისა და ენათა ცენტრები.
8. 2011წ. ქალაქ მარნეულის აღმაშენებლის სახელობის დაწყებითი სკოლა.

მათი საქართველოში ოცნლიანი საქმიანობის გაანალიზება გვარწმუნებს, რომ „ჩალლარის“ ქსელი, თავისი არჩეული პოლიტიკით, ხელს უწყობს სკოლებში საუკეთესო მულტიკულტურული გარემოს შექმნას, ქართველ და არაქართველ მოსწავლეებს შორის ტოლერანტული და პატივსაცემი ურთიერთობების ჩამოყალიბებას, საერთაშორისო საგანმანათლებლო ურთიერთობების განვითარებისა და ინტერნაციონალიზაციის მაღალ ხარისხის დინამიკას.

სკოლების, კოლეჯებისა და ლიცეუმების მისიების საერთო ანალიზი გვაძლევს იმის თქმის საშუალებას, რომ მათი საქმიანობა ორიენტირებულია:

- თანამედროვე, მუდმივად განახლებადი ცოდნისადმი ადაპტირების უნარ-ჩვევებით აღჭურვილი პიროვნებების აღზრდაზე;
- ინტერნაციონალური და მულტიკულტურული ადამიანების ჩამოყალიბებაზე;
- საერთაშორისო, გლობალური ბაზრისათვის კონკურენტუნარიანი კურსდამთავრებულის მომზადებაზე.

თუმცა, იკვეთება ერთი უკმარისობა: რადგანაც ჩვენი თეორიული კვლევა სკოლების ვებ-გვერდების შესწავლით მოპოვე-

ბული ინფორმაციების ანალიზს ისახავდა მიზნად, გამოჩნდა ერთი პრობლემა: ინფორმაციათა ერთგვარი სიმწირე იგრძნობა სკოლების ვებ-გვერდების დათვალიერებისას. უფრო მეტიც, შეუძლებელი იყო რამდენიმე სკოლის შესახებ ინფორმაციის მიღება მხოლოდ ვებ-გვერდის საშუალებით და მათ შესახებ ინფორმაციები სხვა წყაროებით შევაგსეთ. თითქმის არაა კოორდინაცია სკოლების მიერ ჩასატარებელ ღონისძიებებს შორის, რის შევსებას ვეცადეთ თავად ქსელის ერთიანი ბაზის მოძიებით, თუმცა ანალოგიური პრობლემები დაგვხვდა აქაც.

გვარაუდობთ, რომ თუ ჩამოყალიბდება „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის მუდმივი ზრდისადმი სისტემატიზაციის ერთიანი, კონცეპტუალური მიდგომა, შედეგები უფრო მაშტაბური გახდება.

2.8. ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის კვლევა „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო ქსელის უმაღლეს საფეხურზე (შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი)

პარაგრაფში განხილულია შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტის საქმიანობა ინტერნაციონალიზაციის კონტექსტში. ამისათვის გამოვიყენეთ უნივერსიტეტის წესდება, როგორც დაწესებულების მტავარი სამოქმედო დოკუმენტი. მკვლევარები გამოყოფენ ინტერნაციონალიზაციის წარმატებით განხორციელების სამ ძირითად ასპექტს:

- მაღალი რანგის მენეჯერების მხრიდან მკვეთრად გამოხატული მიზანსწრაფვა,
- აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალის აქტიური ჩართულობა,
- საერთაშორისო მიმართულებებით მუშაობის ასახვა უნივერსიტეტის მისიასა და სხვა ნორმატიულ დოკუმენტებში.

როგორც უნივერსიტეტის რეგულაციების ზოგადმა შესწავლამ გამოკვეთა, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტს ინტერნაციონალიზაციის პოლიტიკის გასატარებლად ცალკე სტრატეგიული დაგეგმარება არ აქვს, მაგრამ მისი ელემენტები კარგადაა ინტეგრირებული უნივერსიტეტის მისიაში, ხედვასა და ხარისხის პოლიტიკაში. ინტერნაციონალიზაციის ხარისხზე პასუხისმგებლობა უნივერსიტეტში გადანაწილებულია მმართველობის ყველა სტრუქტურულ რგოლსა თუ ინდივიდუალურ პიროვნებებზე (პროგრამის ხელმძღვანელი) და შეიძლება ითქვას, რომ სრულად პასუხობს ზემოთ განსაზღვრულ ასპექტებს.

III. კვლევა

ჩვენი სადისერტაციო ნაშრომის ფარგლებში ჩავატარეთ კვლევა, სადაც გამოვიყენეთ რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კვლევის მეთოდები. კვლევის მიზანი იყო: „ჩაღლარის“ ქსელთან რაიმე ფორმით დაკავშირებული ადამიანების ინტერკულტურული და ინტერნაციონალიზაციის მგრძნობელობის დადგენა. **მეთოდოლოგია**: ზემოთ აღნიშნული მიზნების მისაღწევად კვლევის 2 მეთოდი შეირჩა: 1) ფოკუს-ჯგუფი, ინტერვიუ 2) გამოკითხვა სპეციალურად შემუშავებული ანკეტა-კითხვარის მეშვეობით;

შერჩევა: მოხდა მიზნობრივი პრინციპით: „ჩაღლარის“ ქსელთან რაიმე ფორმით დაკავშირებული ადამიანები. კვლევაში მონაწილეობდა 7 სკოლასა და ერთ უმაღლეს სასწავლებელთან დაკავშირებული ადამიანთა ჯგუფი. საბოლოოდ, ფოკუს-ჯგუფისათვის შეირჩა 20 პიროვნება. ხოლო, ანკეტა კითხვარები მომზადდა 140 ცალი.

3.1. ფოკუს-ჯგუფი

კვლევის ფარგლებში ჩატარდა 4 ფოკუს-ჯგუფი, რომელთა სტატუსები იყო: მასწავლებელი და ლექტორი, მოსწავლე, მშობელი და სხვა, მათგან განსხვავებული სტატუსის მქონე ადამიანი, რომლებიც ქსელის საქართველოში ფუნქციონირების 23 წლის მანძილზე რაიმე კუთხით (სწავლობდა, მუშაობდა, ერთობლივად მონაწილეობდა მის საქმიანობაში, იყო მშობელი, ქსელის რომელიმე დაწესებულება მასპინძლობდა მას, ან თავად იყო მასპინძელი საერთაშორისო ურთიერთობების განხორციელებისას) უკავშირდებოდა დაწესებულებებს. ფოკუს-ჯგუფები განხორციელდა წინასწარ შემუშავებული პროტოკოლის და გაიდების შესაბამისად. ფოკუს-ჯგუფები ჩაწერილია დიქტოფონზე. ფოკუს-ჯგუფებში მიმდინარე საუბრები დაფიქსირდა ვიდეო კამერებითაც, რომლებიც გადმოვიტანეთ დისკებზე (დისერტაციას თან ერთვის). კვლევის მეთოდოლოგიის შერჩევისას, ჩვენთვის მნიშვნელოვანი და არსებითი აღმოჩნდა განათლების სფეროს კვლევის მეთოდოლოგიაში მოცემული ასეთი ფრაზა: „თვისებრივი კვლევისას“ შეიძლება ნარატივის, ანუ, მონათხრობის სახით დაიწეროს, სადაც ეს საკითხები იქნება დალაგებული. ასეთი ანგარიში ჯგუფის, ან კულტურის არსებითი მახასიათებლების აღწერას, ანალიზს, ინტერპრეტაციასა და ახსნას მოიცავს (კოჰენი, და სხვები. 2011)”. ჩვენს შემთხვევაში, ასეთ ჯგუფს შპს „ჩალლარის“ საგანმანათლებლო ქსელთან დაკავშირებული ადამიანები წარმოადგენს, ხოლო ინტერვიუერთა მონათხრობი სწორედ ანალიზისა და ინტერპრეტაციისათვისაა გამოყენებული ქსელის მიერ წარმართული ინტერნაციონალიზაციის პოლიტიკაზე საუბრისას.

ინტერვიუერთა პოზიტიური დამოკიდებულება ქსელის მიერ უწყვეტი განათლების პოლიტიკის მაღალ დონეზე განხორციელების შესახებ კარგად ჩანს ტექსტებში, რომლებიც წარა-

ტიული კვლევების დიზაინის ფარგლებში, მცირე დამუშავების შემდეგ წარმოდგენილია წინამდებარე ნაშრომში. შეიძლება დავასკვნათ, რომ დაწესებულებათა ქსელის ადმინისტრაცია მუდმივად ორიენტირებულია წარმატებებზე, სახელმწიფო პრიორიტეტების გათვალისწინებით ეფექტურ საგანმანათლებლო მენეჯმენტზე, რომელიც ადგილობრივ და საერთაშორისო კავშირებისა და ურთიერთობების ბაზაზე ხორციელდება; ზრუნავს მოსწავლეთა, სტუდენტთა და ლექტორთა წახალისებასა და მუდმივ პროფესიულ და სოციალურ განვითარებაზე ინტერნაციონალიზაციის კონტექსტში.

3.2 ანკეტური გამოკითხვა

კვლევების სრულფასოვნებისა და მეტი ინფორმაციის მიღებისათვის „ჩალლარის“ საგანმანათლებლო ქსელის დაწესებულებების პერსონალთან, მშობლებთან და მოსწავლეებთან ჩავატარეთ ანკეტური გამოკითხვა, რომლის მიზანიც დაწესებულებებში ინტერნაციონალიზაციისა და ინტერკულტურული განათლების პოლიტიკის ეფექტურობის დადგენა გახლდათ. ამისათვის შევიმუშავეთ ანკეტა 10 კითხვით, სადაც 7 კითხვა იყო დახურული ტიპის, ხოლო დანარჩენი – სამი ღია ტიპის. მონაცემები დამუშავდა კომპიუტერულად შვშპ პროგრამით. რვა სკოლისათვის შევარჩიეთ 140 რესპოდენტი და საბოლოოდ, 120 შევსებული ანკეტის ანალიზი მოვახდინეთ. რესპოდენტთა პასუხების დამუშავებისას წარმოჩინდა დაწესებულების მიერ ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის ამაღლებაზე ზრუნვის ისეთი სტრატეგიები, როგორებიცაა: მუდმივი მუშაობა სხვა ქვეყნების მოქალაქეების (მოსწავლეების, ლექტორების) მოსაზიდად სასწავლებლად/სამუშაოდ, მათი ინდივიდუალური საჭიროებების გათვალისწინება და ხელშეწყობა, ქართველი და არაქართველი ბავშვებისა და ლექტორების უფლებების თანაბარძალოვანი

დაცვა, სკოლების მუდმივი ხელშეწყობა ბავშვების საერთაშორისო ოლიმპიადებსა და ფესტივალებზე მონაწილეობისათვის, სხვადასხვა ეროვნებისა და კულტურის წარმომადგენლებისათვის კომფორტულ მულტიკულტურულ გარემოს შექმნა, ერთობლივი ღონისძიებების, საღამოების, ექსკურსიების მოწყობა, სხვადასხვა კულტურული ღონისძიებების ორგანიზება სხვადასხვა ქვეყნებთან თანამშრომლობით, ეროვნებათშორისი და კულტურათაშორისი დიალოგების არსებობის ხელშეწყობა, რომლის ფარგლებშიც სხვადასხვა რელიგიისა და აკულტურის მქონე ადამიანები მეტად უახლოვდებიან და უმეგობრდებიან ერთმანეთს. თუმცა, ანკეტების დამუშავებისას გამოიკვეთა მეტად საყურადღებო საკითხი: იგრძნობა ქსელის დაწესებულებებში რეალურად ჩატარებული სამუშაოების გავრცელებისა და გაზიარების შესახებ ინფორმაციის გავრცელების ნაკლებობა. სწორედ ამან დაადასტურა ჩვენი ჰიპოთეზა იმის შესახებ, რომ ყველა კონკრეტული საკითხის ეფექტურად განხორციელებას კომპლექსური და სისტემური მიდგომა სჭირდება, რომლის განხორციელების ერთ-ერთი მძლავრი ინსტრუმენტი ერთიანი საინფორმაციო ბაზის არსებობაა. როგორც ჩვენს მიერ მოპოვებული მასალებიდან ირკვევა, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტს ელექტრონული მარკეტინგის კარგი გამოცდილება და საერთაშორისო აღიარება გააჩნია. ვფიქრობთ, რომ მათი გამოცდილების გამოყენება და „ჩაღღარის“ საგანმანათლებლო ქსელისათვის ერთიანი საინფორმაციო ბაზის არსებობა შეკრავდა და ერთიანს გახდიდა ქსელის მუშაობას. ანკეტურმა გამოკითხვამაც სრულიად გამოკვეთა ამგვარი ერთიანი ბაზების ფუნქციონირების აუცილებლობა.

დისერტაციის საბოლოო დასკვნები და რეკომენდაციები

- განათლების სისტემის ინტერნაციონალიზაცია თავის თავში მოიაზრებს საგანმანათლებლო დაწესებულების იმგვარ მოწყობას, საქმიანობის მენეჯმენტსა და ადმინისტრირებას, სადაც შესაძლებელი იქნება განხორციელდეს მაღალი დონის ურთიერთობები საერთაშორისო დონეზე. ეს შეიძლება იყოს: სტუდენტთა და ლექტორთა გაცვლა საერთაშორისო დონეზე, ერთობლივი სწავლისა და კვლევების დაგეგმვა, კონფერენციების ჩატარება, ერთობლივი პროგრამების შექმნა და განხორციელება, სხვადასხვა კულტურული, სპორტული, საგანმანათლებლო აქტივობების განხორციელება. ამასთანავე, ეს უნივერსიტეტის კეთილი ნება კი არაა, არამედ სახელმწიფო სტანდარტი და მინიმალური მოთხოვნაა.
- ინტერნაციონალიზაცია და გლობალიზაცია თანმდევი პროცესებია: სწრაფად ცვალებადი გლობალური ცოდნისა და ტექნოლოგიების თანამედროვე ერაში, ურთიერთდაკავშირებული კომპანიები და ბაზრები კურსდამთავრებულებისაგან მოითხოვენ საერთაშორისო ურთიერთობისათვის აუცილებელ უნარ-ჩვევებს, უცხო ენის ცოდნასა და ინტერკულტურული ურთიერთობების გამოცდილებას. მხოლოდ ასეთი განათლების ფარგლებში ექნებათ მათ თანამშრომლებს ეფექტური მუშაობის შესაძლებლობა, ხოლო თავად კომპანიები შეძლებენ – იყვნენ წარმატებული და დამკვიდრებულნი საერთაშორისო კონკურენციის პირობებში.
- საყურადღებოა ინტერნაციონალიზაციის კულტურული ფუნქცია, რომლის მიხედვითაც, ინტერნაციონალიზაციის მიზეზს წარმოადგენს სურვილი გაიზარდოს სტუ-

დენტებს შორის ინტერნაციონალური და ინტერკულტურული ცოდნა და კომპეტენციები, რითაც ხელი შეუწყოს ერებს შორის კულტურულ, ეკონომიკურ, გარემოს დაცვით და პოლიტიკურ კავშირებს.

- განათლების ინტერნაციონალიზაცია მრავალი მკვლევარის მიერ აღქმულია, როგორც საგანმანათლებლო დაწესებულებების პასუხი მზარდ გლობალიზაციაზე. ეს არის სასკოლო და საუნივერსიტეტო ცხოვრებაში საერთაშორისო ასპექტების დამკვიდრების მუდმივად მიმდინარე პროცესი.
- რადგანაც ინტერნაციონალიზაცია აღქმულია, როგორც პროცესი, ის ექვემდებარება კლასიკური სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესს(შოვჰარტის ციკლი), რომელიც მოიცავს რესურსების გამოყენებას და ეტაპებს, როგორებიცაა: სტრატეგიული დაგეგმვა, განხორციელება, მონიტორინგი და შემდგომი განვითარება,
- ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის ამალღების სტრატეგიების ანალიზისას ზოგადი განათლების სისტემაში, წინა პლანზე იწევს სასკოლო სივრცე, სადაც საქართველოს ეთნიკური მრავალფეროვნებიდან გამომდინარე შექმნილია მულტიკულტურული გარემო და ამ გარემოში მოიაზრებიან არა მხოლოდ მოსწავლეები, არამედ მასწავლებლებიც, ზოგ შემთხვევაში – ადმინისტრაცია.
- ინტერკულტურული განათლების პოლიტიკა შეიძლება მოიაზრებდეს კურიკულუმის შიგნით და გარე აქტივობებს, ასევე საგანმანათლებლო და არასაგანმანათლებლო – სპორტულ, კულტურულ, საქველმოქმედო და სოციალურ ღონისძიებებს.
- საქართველოში ოცნლიანი საქმიანობის გაანალიზება გვარწმუნებს, რომ „ჩაღლარის“ ქსელი, თავისი არჩეული პოლიტიკით ხელს უწყობს სკოლებში საუკეთესო

მულტიკულტურული გარემოს შექმნას, ქართველ და არაქართველ მოსწავლეებს შორის ტოლერანტული და პატივისცემა ურთიერთობების ჩამოყალიბებას, საერთაშორისო საგანმანათლებლო ურთიერთობების განვითარებისა და ინტერნაციონალიზაციის მაღალ ხარისხის დინამიკას.

- „ჩაღლარის“ სკოლების, კოლეჯებისა და ლიცეუმების მისიების საერთო ანალიზით ვასკვნიტ, რომ ეს დაწესებულებები ორიენტირებულია:
 - * თანამედროვე, მუდმივად განახლებადი ცოდნისადმი ადაპტირების უნარ-ჩვევებით აღჭურვილი პიროვნებების აღზრდაზე;
 - * ინტერნაციონალური და მულტიკულტურული ადამიანების ჩამოყალიბებაზე;
 - * საერთაშორისო, გლობალური ბაზრისათვის კონკურენტუნარიანი კურსდამთავრებულის მომზადებაზე.
- ვვარაუდობტ, რომ თუ ჩამოყალიბდება „ჩაღლარის,, საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის მუდმივი ზრდისადმი სისტემატიზაციის კონცეპტუალური მიდგომა, შედეგები უფრო მამსტაბური გახდება. ვფიქრობტ, რომ ის თავის თავში უნდა მოიაზრებდეს შემდეგი აუცილებელი ნაბიჯების განხორციელებას:
- „ჩაღლარის“ დაწესებულებათა განხორციელებული და განსახორციელებელი აქტივობების სისტემურად დალაგებას;
- ზოგადად „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო ქსელის ინტერნაციონალიზაციის უწყვეტი სტრატეგიის ჩამოყალიბებას, ხედვისა და მისიის განსაზღვრას, მის განსახორციელებლად აუცილებელი ამოცანების ჩამოყალიბებასა და არსებული შედეგების ინდიკატორებად გამოყენებას,

რომელიც სამომავლო გაუმჯობესებაზე თვალსაჩინო სურათს შექმნის;

- საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში შემდგომ კოორდინაციას სხვა ქვეყნების საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან;
- ამ კოორდინაციის ფარგლებში ურთიერთობების ერთიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნას, რომლითაც უფრო გაადვილდება ქსელის შიგნით და ასევე, ადგილობრივ და უცხოელ პარტნიორებთან ერთობლივი საქმიანობა სასწავლო – სამეცნიერო და კულტურულ სფეროებში.

კვლევის ძირითადი შედეგები აისახება შემდეგ

სამეცნიერო ნაშრომებში:

1. ადემ ონალ „თურქეთისა და საქართველოს სამეცნიერო-საგანმანათლებლო ურთიერთობები“ კომპიუტინგი/ინფორმატიკა/განათლების მეცნიერებები/მასწავლებლის განათლება. III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. ბათუმი, 2014წ.
2. ადემ ონალ, „განათლების ინტერნაციონალიზაციის მაჩვენებელი შპს „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო სისტემის საქმიანობის მაგალითზე“. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია: „განათლება, კვლევა, პრაქტიკა“. შრომების კრებული. იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტი, თელავი, 2016 წ.
3. ადემ ონალი. „ინტერნაციონალიზაციის მაჩვენებლის კვლევა საქართველოში, შპს „ჩაღლარის“ საგანმანათლებლო სკოლების ქსელში.“ საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი: „ინტელექტი“. ISSN 1512 -0333. 2(55). თბილისი, 2016 წ.

Iakob Gogebashvili Telavi State University

With the right of manuscript

Adem Onal

RESEARCH ON INTERNATIONALIZATION INDICATORS OF EDUCATION ON THE EX- AMPLE OF LLC “CHAGLAR’S” EDUCATION SYSTEM

Abstract of the Dissertation is Submitted
to Earn the Doctor's Academic
Degree in Educational Sciences

Telavi
2016

This Research has been carried out at the Department of Educational Sciences, the Faculty of Educational Sciences, Iakob Gogebashvili State University

Academic Supervisor: **Nino Modebadze**
Prof. Candidate of Pedagogical Sciences

Reviewers: **Ketevan Nanobashvili**
Prof. Candidate of Pedagogical Sciences
Ia Jimshitashvili
Associate Prof. Candidate of Economic Sciences

The defense of the Dissertation will take place on -----
--- -----, 2016 at -----o'clock at the meeting of the Dissertation
Committee of the Faculty of Educational Sciences, Iakob Gogebashvili Telavi State University

Building --- Auditorium -----
Address: 1 Kartuli Universiteti Str.
Telavi, Georgia, 2200
Tel: +995 250 27 24 01

The Dissertation is available at the library of Iakob Gogebashvili
State University and on web-page: [ttp://tesau.edu.ge](http://tesau.edu.ge)

Scientific Secretary of the Dissertation Council -----
Associate Prof. **N. Basilashvili**

General Description of the Dissertation

Actuality of the research:

The high quality of education is the important factor of success of the modern educational institutions. The development of the states is greatly depended on the education quality. The high education system reforms, which started in 2004, aimed at integrating the in the European education space and giving graduates the education relevant to the European standards. Besides the achieved successes, after 12 years, the issues of educational reforms are still very actual. In the epoch of globalization and quickly changeable knowledge, the companies and market demand the international, foreign language knowledge and intercultural relation's experience from graduates in order to have the human resource with the skill of working at the international level. "For increasing the education quality, at least three following conditions need to be implemented: internationalization of teaching, standardization and hierarchization. In order to realize the internationalization, the teaching process itself should approach to the international standards (Tskhadaia, 2014). In the parallel of the education reforms and modern demands, the universities pay more and more attention to the internationalization of education. The term "internationalization" "generally covers the mobility of as students and pupils as academic personnel and teachers, joint educational programs, international collaboration on the research projects. As we see it itself is the systemic process in time and its implementation needs the important administrative and financial support. This level processes cannot be stay behind the attention of researchers. They observe and investigate the internationalization process, work out the scientific conclusions (Tskhadaia, Addams, Nighty, Alpenidze, Ellingboe, Vitt, Manning, Feig, Tabatadze, etc.), develop their opinion, approaches, and create interesting theories in most cases.

Many researches approve that in some cases the internationalization aims at spreading the values. In addition, the researches show that one of the functions of internationalization is to increase the international and intercultural knowledge and competencies between students in order to support the cultural, economic, environmental and political connection between the nations.

Healthy competition between the educational institutions is one of demands of Bologna process, and it is a great success of reforms in the Georgian education system. For functioning, Georgian schools and universities need to have authorization and accreditation, which includes the educational institution's management and administration, where the effective relations can be developed at the national and international level. It is natural and logical that Bologna process has the impact on the school sector as well. Education system is united and is only formally divided due to the educational stages. In the Georgian school sector, nowadays the lessons are proceeded in the multicultural environment that needs the accurate, clever strategy and methodology from the school administration and teachers. A school pupil in such environment receives a very good experience for the future international relations. Therefore, it is important to implement the intercultural education principles in the Georgian education system, which is an important supporting instrument of teaching.

The scientific–educational relation between Georgia and Turkey has the very interesting history. Today, LLC “Chaglar’s” educational institutions that are founded by the Turkish statesmen function successfully; they are high educational university, lyceums, schools. These institutions contribute to the intercultural education implementation and effective international relations for the pupils and students at high level. For increasing their working quality, it is necessary to look for the conception that is our research interest, and due to it,

within the dissertation work, the research plan was formed and the research activities were implemented.

The main research question that defined the main research line is which educational approaches and strategies define the high level of teaching internationalization at LLC “Chaglar’s” educational network? What kind of educational policy defines the effectiveness of internationalization in this network?

Hypothesis of the research: We have assumed that if the conceptual approach to the educational-scientific relations between Georgian and Turkish sides is formed, which itself considers the systematization of the following steps:

- ❖ Strengthening the effective collaborative communication of the Turkish educational institutions in the educational, scientific, public sectors;
- ❖ The joint coordination with other countries in the field of international relations;
- ❖ Developing the relations with the foreign partners in the educational-scientific field within the coordination., improving the indicators of internationalization effectiveness of teaching in the “Chaglar’s” educational network.

Research goal is to find out the strategies and approaches at the LLC “Chaglar’s” educational institutions in Georgia, which condition the high quality of intercultural education and internationalization at the institutions.

Theoretical and methodological basis of the research: the scientific research is mainly based on the theoretical and practical researches. In the research process, the worked of Georgian and foreign

researchers have been analyzed; the internationalization and intercultural education supporting organizations' materials and state level legislative documents were analyzed; we have used the statistical data on the engagement of universities published by the different organization in the internationalization processes. In addition, the materials displayed on the web-page of high educational institutions of "Chaglar" were studied in the context of intercultural education implementation and internationalization.

The practical researches, which included the focus groups and questionnaires.

Object of the research: the educational institutions of "Chaglar" in Georgia (schools, lyceums, colleges, high educational institutions).

Subject of the research is to study the internationalization indicators of educational institutions of "Chaglar" in Georgia.

The main objectives of the research:

- To define the concept of internationalization and identity of multiculturalism;
- To analyze the policy of Georgian educational system in the context of internationalization;
- To study the perspectives of educational relations between Georgia and Turkey;
- To study the theoretical and practical activities of the strategy of LLC "Chaglar's" educational institutions in Georgia, which will promote the increase of internationalization quality;
- Practical research works that will approve the hypothesis to respond the main question of the research.

Methodology and methods of the research: in order to study the issue in many ways, we have used the triangulation method that is successfully approbated in the research methodology and means the use of different methods of research to get the desired result. In the parallel of theoretical researches, we have used interviews (focus groups) and questionnaires; in the questionnaires, there were given the closed questions to receive the quantitative data, and also open questions that gave us the possibility to do the qualitative analysis. The data was processed with SPSS program. We have defined the research error and it is 3.6%.

Scientific novelty of the research: in Georgia, the systematic research of the mentioned educational network has not been done in the context of internationalization. Thus, in our opinion, the current work is novelty for the researchers on the development of internationalization development and people working in the education system, as it represents a guide.

Practical importance of the research: we think that research results will be beneficial for not only "Chaglar's" institutions, but also it will assist other educational institutions while working on the intercultural education and internationalization problems.

Summary of the Dissertation

The dissertation includes: introduction, three chapters, twelve paragraphs, final conclusions of dissertation and recommendations, and the bibliography. The dissertation work is consisted of 136 pages.

Chapter I: Internationalization and Georgian Education System

Scientific Research of Internationalization of Education System

The paragraph covers the definition of internationalization, description, its functions, schools and reasons why universities should be interested in the internationalization policy. In the paragraph, there is given the role of international organizations to improve the internationalization. For accurate identification of internationalization, effective management and administration, there are given the opinions of the scientists and researchers. Many researchers confirm that so-called cultural function of internationalization is a very important factor for the internationalization of education. In some cases, internationalization aims at spreading the values. In addition, the researchers show that “the goal of internationalization is the wish to increase the international and intercultural knowledge and competencies between students that will contribute to the cultural, economic, environmental and political relations between the nations (Nighty, Vitt, 1995).

The internationalization of the education is perceived by many researchers as the respond of educational institutions to the growing globalization. This is the permanent process of international aspects implementation in school and university life.

Intercultural Education, as the Main Supporter Instrument of Internationalization Implementation in the General Education System

In the paragraph, there is presented the intercultural education policy in Georgia, which we consider as very important issue in the internationalization implementation, in particular in the general education system. In the paragraph, we highlight that 21st century strengthened the intercultural relations and stated it towards the new reality. It is especially obvious for the countries, where the multiethnic communities live without any general integration processes. From the very beginning, Georgia was distinguished with the variety of ethnics. “Intercultural education is the instrument that can change the negative “natural” human actions that are characteristics to the intercultural relations. The opinions can be divided into two groups and select 12 cultural identities, which have the great influence on teaching-learning process (Kushner, McClelland, Safford, 2006). Georgian ethnic variety is visible in the Georgian education system. In Georgia, “there are about 72 000 ethnic non-Georgian pupils, from where 67953 pupils or 94% study at the non-Georgian language schools. As we see, in the Georgian school sector, the current reality, lesson processes are often processes in the multicultural environment. Therefore, it is important to implement the intercultural educational principles in the Georgian education space. Its effective implementation also includes the systematic approaches and strategic planning. These processes will be implemented with the engagement of all level of the school administration that may include curricular and extracurricular educational, research, sport and social activities, where pupils, teachers, parents, administration and other organizations’ representatives, famous people and any interested people will participate. It is important that the strategy of intercultural education implementation prepared by school

administration should not be fragmental, but the system of continuous activities (as, generally internationalization process), which will be oriented on the permanent development with the relevant monitoring.

Chapter II. Research of Internationalization Quality at LLC “Chaglar’s” Educational Institutions

2.1. Turkish-Georgian Relation during 1991-2016 and its Future Development Perspectives

During 90ies of XX century, after the dissolution of the Soviet Union, Turkey was one of the first states that recognized the independence of Georgian on December 16, 1991, and developed the diplomatic relations with Georgia. This was the beginning of the collaboration between Turkey and Georgia that still continues. In the paragraph, we review the development stages, scales and future perspectives of the relations between Georgia and Turkey.

2.2. -2.7. LLC “Chaglar’s” Educational Institution in Georgia

In the paragraphs, there are given the internationalization activities in Georgia at the “Chaglar” institutions, in particular general education sector, which started functioning due to the regulation of Georgian President, permission of the Ministry of Education and approved educational programs since 1993.

1. Demirel Private School in Tbilisi;
2. Rashid Shaheen Friendship Lyceum in Batumi, in 1994
3. Demirel Private Primary School in Tbilisi, in 1996;
4. Demirel Private Primary School “Skhivi” and Demirel Kindergarten in Tbilisi, in 2003;
5. Niko Nikoladze Lyceum in Kutaisi, in 2004;

6. Nikoloz Tsereteli International School in Tbilisi, in 2006;
7. Rustaveli School in Rustavi. David Agmashenebeli Teaching and Language Centers in Marneuli, in 2007;
8. David Agmashenebeli Primary School in Marneuli, in 2011.

The analysis of its 20-year experience in Georgia makes us sure that “Chaglar” network with its policy contributes to create the best multicultural environment, to form the tolerant and respectful relations between Georgian and non-Georgian pupils, to develop the international educational relations and dynamic of high quality of internationalization.

The general analysis of the schools, colleges and lyceums give the possibility to say that their action is oriented:

- On upbringing the humans with the modern, permanently updatable knowledge and skills;
- International and multicultural human formation;
- Preparing the competitive graduates for the international, global market.

However, there is one insufficiency: as our theoretical research aimed at analyzing the information retrieved from the schools’ web-pages, one problem was appeared, such as the lack of information on the schools’ web-pages. Moreover, it was impossible to receive the information about schools only from web-pages, and we tried to obtain the information from other resources. Almost, there is not coordination between the activities of schools, therefore we used the databases of the network, though there were problems, too.

We assume that if the united, conceptual approach of permanently growing internationalizations quality systematization of “Chaglar’s” educational institutions is formed, the results will become wider.

2.8. Research of Internationalization Research at the High Level of “Chaglar’s” Educational Network (International Black Sea University)

In the paragraph, we have reviewed the activities of the International Black Sea University in the context of internationalization. For this, we used the university regulation as the main action document of the university. The researchers define three main aspects of the successful implementation of internationalization:

- Clear aspiration from the high level managers;
- Active engagement of academic and administrative personnel;
- Reflecting the international working direction in the mission and other normative documents of the university.

As the general study of the university regulations showed the International Black Sea University does not have any strategic planning for the internationalization policy implementation, but its elements are well-integrated in the mission, vision and quality policy of the university. The responsibility for the internationalization quality is distributed among all the management levels and individuals (program supervisors), and we can say that it totally responds to the above-defined aspects.

Chapter III. Research

Within our dissertation work, we have conducted the research, where the quantitative and qualitative research methods were used. The research aimed at defining the intercultural and internationalization sensitivity of the people related to the “Chaglar” network.

Methodology: For achieving the mentioned objectives, the research methods were selected, they are 1) focus-group, interview, 2) inquiries with the special questionnaires.

Selection: The selection was processed with the target principle: any person somehow related to “Chaglar” network. In the research, the people groups from seven schools and one high university were participated. Finally, twenty persons were selected for focus-group, and 140 for questionnaires.

3.1. Focus-Group

Within the research, four focus-groups were conducted, which participants were teachers and lecturers, pupils, parents, and other people with the different position, who were somehow connected (studied, worked, participated in the activity, was a parent, hosted, or was hosted for developing the international relations) to the network since its foundation for 23 years. The focus-groups were conducted with the special protocol and guides. They are recorded on the Dictaphone. The focus-group talks are shot via a camera, which is saved on the CD (attached to the dissertation work). During the research method selection process, we have found very interesting the following quote given in the research methodology in education: “During the qualitative research, the results can be written in a narrative way, where the main topics will be defined. Such kind of report includes the essential or cultural characteristics, analysis, interpretation or explanation (Kohen, 2011). In our case, this group is the people related to the LLC “Chaglar’s” educational network, and the interviewees’ narration is used for the analysis and interpretation during the describing the inter-

nationalization policy of the network.

In the texts, the positive attitudes of the interviewees about the high level implementation of education policy of the network, which are presented in this work within the narrative research. We may conclude that administration of institutions' network is permanently oriented on the success, effective education management considering the priorities, which is being implemented at the basis of local and international links and relations, and takes care of pupils, students and lecturers' incentives and permanent professional and social development in the internationalization context.

3.2. Questionnaires

We have conducted the queries with the questionnaires for the research perfection and receiving more information with the personnel, parents and pupils of "Chaglar's" educational network institutions, which aimed at defining the effectiveness of internationalization and intercultural education policy. We have prepared the questionnaires with ten questions, where 7 questions were close, and other 3 – open ones. The data was processed in SPSS program. For eight schools, we selected 140 respondents, and finally we have analyzed 120 forms. During working on the respondents' replies, the following internationalization quality increase strategies by the institutions, such as: permanent working to obtain the other countries' citizens (pupils, lecturers) for studying/working, foreseeing and considering their individual necessities, protecting the Georgian and non-Georgian children's and lecturers' rights, assisting the children to participate in the international Olympiads and festivals, to create the comfortable mul-

ticultural environment for the different nation's and culture's representatives, to arrange the joint events, parties, excursions, and different cultural events in the collaboration with the different countries, to contribute to the international and intercultural dialogues, where the people with the different religion and culture are being approaches and become friends. However, during working on the questionnaires forms, the most important issue was the lack of spreading and sharing information about the activities within the network institutions. And our hypothesis was approved that the effective implementation all the specific issues needs the complex and systematic approaches, which one of the strongest implementation instruments is the existence of united information basis. As we see from our materials, the International Black Sea University has the good experience of electronic marketing and international recognition. We think that the use of their experience and the existence of the united information basis of "Chaglar's" educational network would connect and unite the network working process. The questionnaire enquires highlighted the necessity of this kind of information basis.

Final Conclusions and Recommendations

- The internationalization of education system itself includes the educational institution's management and administration, where the effective relations can be developed at the national and international level. It may be students' and lecturers' exchange at the international level, joint teaching and research planning, organizing conferences, joint program creation and

implementation, different cultural, sport and educational activities. In addition, it is not only the wish of the university but it is the minimum standards and demand of the government.

- The concomitant processes of internationalization and globalization are in the modern epoch of quickly changeable global knowledge and technologies, the interrelated companies and market demand the necessary skills, foreign language knowledge and intercultural relation's experience from graduates in order to have the human resource with the skill of working at the international level. Only within this kind of education, their personnel will have the possibilities of effective working, and the companies will be able to be successful in the condition of international competition.
- It is important that the cultural function of internationalization that means the reason of internationalization is to increase the international and intercultural knowledge and competencies, which will contribute to the cultural, economic, environmental and political relations between the nations.
- The internationalization of the education is perceived by many researchers as the respond of educational institutions to the growing globalization. This is the permanent process of international aspects implementation ins school and university life.
- As the internationalization is perceived as the process, it subordinates to the classical strategic planning process (Shewhart's Cycle), which includes the resource use and stages, such as strategic planning, implementation, monitoring and following development.
- During the analysis of the internationalization quality increas-

ing strategic, the school place is in the general education system, where the multiethnic environment is created due to the ethnic variety in Georgia, and in this environment we mean not only pupils, but also teachers, and in some cases – administration.

- The intercultural education policy may consider curricular and extracurricular activities, as well as educational and non-educational – sport, cultural charity and social events.
- The analysis of 20-year experience of “Chaglar” network in Georgia makes us sure that “Chaglar” network with its policy contributes to create the best multicultural environment, to form the tolerant and respectful relations between Georgian and non-Georgian pupils, to develop the international educational relations and dynamic of high quality of internationalization.
- Based on the general analysis of the mission of “Chaglar's” schools, colleges and lyceums, we conclude that these institutions are oriented on:
 - upbringing the people with the adaptation skills to the modern, permanently updatable knowledge;
 - forming the international and multicultural people'
 - preparing the competitive graduates for the international, global market.
- We assume that if the united, conceptual approach of permanently growing internationalizations quality systematization of “Chaglar's” educational institutions is formed, the results will become wider. We think that it itself will include the following necessary stages:

- ❖ systematically ordering implemented and implementing activities of the institutions;
- ❖ forming the continuous strategy of internationalization of the “Chaglar’s” educational institutions, defining the vision and mission, objectives and using the current result indicators, which will assist to the future improvement;
- ❖ the next coordination with the other countries’ educational institutions in the field of international relations;
- ❖ within this coordination, creating the united information basis that will make easier to communicate with the local and foreign partners within the educational-scientific and cultural activities.

The Main Results of the Research were Presented in the Following Works:

- 1) Adem Onal. “Scientific-Educational Relations between Turkey and Georgia”, Computing/Informatics/Educational Sciences/Teacher’s Education. International Scientific Conference III, Batumi, 2014.
- 2) Adem Onal. “Internationalization Indicators of Education on the Example of LLC “Chaglar’s” Education System”. International Conference: “Education, Research, Practice. Collected Works. Iakob Gogebashvili Telavi State University, Faculty of Educational Sciences, Telavi, 2016.
- 3) Adem Onal. “Research on Internationalization Indicators at LLC “Chaglar’s” Schools in Georgia”. International Scientific Journal: “Intellect”. ISSN 1512 -0333. 2(55). Tbilisi, 2016.

დაიბეჭდა:

გამომცემლობა „მერიდიანი“,
თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზ., №47.

 239-15-22

E-mail: meridiani777@gmail.com